

כמה פרטי דינים:

א. מרן החזו"ח אמר להר"ח וולף ז"ל שאסור לשמוע קול שיר לחמותו, ע"כ. והיינו או בשעת ק"ש, או אף שלא בשעת ק"ש אם הוא באופן שמציאו לידי הרהור.

ולבן אסור לשמוע קול אחותו בזמירות של שבת אם יש בהם דברי קדושה כגון פסוקים או שם ה' או הלכות, צין אם גדולה או קטנה מגיל שלש ומעלה.

ב. קול שיר אמו בשעת ק"ש אסור, ושלא בשעת ק"ש מותר.

ג. גם קול זמר אשה שאינו מכירה אסור. וכן אם שומעה דרך טייפ וכדו'.

ד. אין היתר לשמוע קול של כמה נשים ששרות יחד.

והמתגורר סמוך לסמינר של צנות ששרות לפעמים, לא ישיב לבו לזה. ואם מרגיש צעצמו שזה מציאו לידי הרהור אסור.

ה. צנות הנוסעות לטיול וכדו' ויש שם נהג או איש צמחון וכדו' אסור להם לשיר כשהוא שומע, [וכן אם הוא גוי אין ראוי לשיר].

ו. קול הרגיל באשה דמותר וכנ"ל, היינו דוקא שלא נהנה מלליל קולה, אבל אם נהנה מכך אסור.

אם נהנה מתוכן דצריה פשיטא דמותר, אם לא נהנה מלליל קולה.

דאורייתא היא דכתיב ופרע את ראש האשה, ותנא דבי רבי ישמעאל אזהרה לצנות ישראל שלא ילאו צפורע ראש [אזהרה, מדעבדינן לה הכי לנוולה מדה כנגד מדה כמו שעשתה להתנאות על צועלה

ב. לא תלבנה בנות ישראל (יא) מכלל דאסור. א"נ, פרועות ראש בשוק, (יב) אחת פנויה ואחת אשת איש: דהוא שעתא לאו פרועה הוא שמע מינה

אין דרך צנות ישראל לצאת פרועות ראש, וכן עיקר, רש"י, ומשני, דאורייתא קלתה שפיר דמי [סל שיש לו מלמטה בית קיבול להולמו צראשו ובית קיבול מלמעלה לתת צו פלך ופשתן, רש"י], דת יהודית אפילו קלתה נמי אסור וכו' עיי"ש. ועיין עוד להלן.

ובבב"ב ברכות [צז] אמר רב ששת שער באשה ערוה שנא' שערך כעדר העיזים.

פרועות ראש בבתולה נשואה

ולענין פרועת ראש בצתולה נשואה, מבואר בירושלמי [צט] דאפילו צתולה נשואה יש איסור פריעת ראש וצריכה כיסוי ראש. וצ"ח א"ל כאן הצי"ח דאף בארוסה [לאחר הקידושין] צעינן כיסוי הראש. ולפי"ז כלה מיד לאחר החופה אם רוצה להסיר את הכיסוי שהיה על ראשה ופניה בשעת החופה, צריכה לכסות את שערות ראשה כדין.

ביסוי הראש

ולענין כיסוי ראש באשה נשואה כתב צשו"ע הל' כתובות [ק] איזו היא דת יהודית, הוא מנהג הנניעות שנהגו צנות ישראל, ואלו הם הדברים שאם עשתה אחת מהם עברה על דת יהודית, יוצאת לשוק או

פרועת ראש בנשואה

(יא) פרועות ראש. תנן במס' כתובות [צז] ואלו יוצאות שלא צתובה, העוברת על דת משה ויהודית, ואיזו היא דת יהודית, יוצאה וראשה פרוע. ובגמ', ראשה פרוע

שער הציון

למצוי מפולש או בחצר שהרצים צוקעים צו
וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים
אע"פ ששערה מכוסה צמטפחות וכו'. והוא
מהגמ' הנ"ל.

והוסיף שם בחלקת מחוקק [קא] דאם
התרה צה שלא תלך ותעבור על
דת יהודית ועברה על התראתו, אף אם אין
מוציא אותה, והיא מתנהגת מכאן ואילך
צדרכי הנועות וחזרה ממעשיה הראשונים,
אסור לדור עמה צלא כתובה, וצריך לכתוב לה
כתובה אחרת דכתובה הראשונה נמחל
שעבודה צשעה שעברה על התראתו.

וצראה דהא דצעינן צ' כיסויים לשער
שצראשה, דהיינו מלצד הקלחת
שעל ראשה צעינן נמי רדיד עליה, אין פירושו
דיש דין שיהיו שערותיה מכוסים צצ' כיסויים,
אלא הפירוש דצכיסוי אחד נראה עדיין צורת
השערות, וצזה סגי לדת משה, אלל דת
יהודית היא שלא יראה אף צורת השערות אף
שהם מכוסות ולכן אם יש עוד כיסוי עליהם
לא נראה גם הצורת שערות.

ולפיי"ז אם הכיסוי ראש הוא צאופן שלא
נראה כלל גם הצורת שערות וכגון
אם המטפחת נפוחה וכיוצ"צ סגי צהכי,
ודוקא כשכל השערות מכוסות היטב.

ובן לפיי"ז אשה הנוהגת לילך עם פאה
נכרית, כיון שהפאה מעוצה סגי צכיסוי
זה של הפאה, ודוקא צתנאי כשכל השערות
מכוסות היטב.

ולענין השערות שרגילין לצאת מחוץ לצמתן
כתצ צרמ"א שם צשם הרצצ"א
דמותה, והיינו כיון דאי אפשר לצמצם על
השערות היוצאות מן הצגד המצמצם השער
שלא יצאו לחוץ וצזה מיקל הרצצ"א. וצמ"צ
[קב] הביא מהזוהר שהחמיר מאוד שלא

יתראה שום שער מהאשה משום דגרמא
מסכנותא לציתה, וגרמא לצנהא דלא יתחשבון
צדרא, וצטרא אחרא לצרות צציתה וכל שכן
אם הולכות צשוקא כך וכו'.

לכן אשה כשרה שרוצה שח"ו לא יגרם
מסכנותא לציתה, וכן שלא יגרם ח"ו
שלא יתחשבון צילדיה, וכן שלא יגרם ח"ו שלא
ישרה הסטרא אחרא צציתה צריכה להזהר
ולבקפיד שלא יתראה שום שער משערות
ראשה.

ודע עוד דמה שאמרו שער צאשה ערוה
היינו אף משהו מן השער אף פחות
מטפת, ומה אמרו טפח צאשה ערוה היינו
צצשרה, אלל צשערותיה אפילו צמשהו הוי
ערוה, ואסור לקרות ק"ש וצרכות כנגד משהו
מן השער. וצרצצ"א היקל רק לענין השערות
היוצאות מחוץ לצמתן וכנ"ל, וגם על זה
החמיר צזוהר וכנ"ל.

פאה נכרית

ולענין פאה נכרית כתצ צרמ"א שם דמותה
לקרות ק"ש כנגדה, וציאר צמ"צ
[קג] שם דס"ל דעל זה לא אחז"ל שער צאשה
ערוה, וגם מותר לגלותה, ואין צה משום
פריעת הראש [והיינו דמותה לצאת צה אפילו
צרשות הרצים]. ויש חולקין ואומרים דאף
צפאה נכרית שייך שער צאשה ערוה ואיסור
פריעת ראש. וכתצ הפמ"ג דצמדינות שיוצאין
הנשים צפיאה נכרית מגולה יש להם לסמוך
על השו"ע, ומשמע מיניה שם דאפילו שער
של עצמה שנחתך ואח"כ חצרה אותם לראשה
ג"כ יש להקל, וצספר מגן גצורים החמיר צזה
עיי"ש.

ואשרי מי שמדקדקת צצניעותה לכקות את
ראשה לפי כל הדעות.

בימינו שיש פירות משער סנטטי אם ניכר שאינם משער טבעי, זה אינו בכלל איסור של פריעת ראש.

ובתב עוד המ"צ שם דאם אין מנהג המקום שילכו הנשים צפאה נכרית צודאי הדין עם המחמירין צזה משום מראית העין, עכ"ל. מבואר דמקום שיש צו משום מראית העין שיחשדו שהולכת עם שערותיה, לכו"ע אין לילך צפאה נכרית.

פרועת הראש בבתולה

(יב) אחת פנויה. צשו"ע או"ח [דק] איתא שער של אשה שדרכה לכסותו אסור לקרות כנגדו אצל צחולות שדרכן לילך פרועות הראש מותר.

ובמ"ב [קה] כתב, עי' מג"א שכתב דלא ילכו [הצחולות] צגילוי הראש רק אם שערותיהן קלועות ולא סתורות, אצל המחצית השקל והמגן גבורים מקילין צזה, עכ"ל.

וצראה דאף להמג"א שאסור לצחולות לילך צשערות סתורות היינו צאופן שהשערות מפוזרות אנה ואנה דזה מיקרי "סתורות" ואז צעינן שהשערות יהיו קלועות, אצל אם השערות הם קצרות ולא ארוכות ממילא אין השערות סתורות ולא צעינן שיהיו השערות קלועות.

איסור פרועת ראש צצעולה פנויה, עיין צאחרונים, ומעיקר הדין רק צחולה

אינה צריכה כיסוי הראש אצל צעולה אף שלא היתה נשואה צריכה כיסוי הראש, אצל יש מהאחרונים שמצדדים דכיון שלא היתה נשואה כלל לא נאמר צה איסור פרועת ראש, ולכן אין למחות. וזו שאלה מצויה

צצעלות תשובה. אצל מי שהיתה נשואה ועכשיו היא פנויה ודאי צצריכה כיסוי ראש.

הפתבלות בפנויה כדי לבדקה לנושאה ובמשודכתו

ג. מותר להסתכל בפנויה לבדקה אם היא יפה שישאנה, בין שהיא בתולה או בעולה, ולא עוד אלא שראוי לעשות כן, אבל (יג) לא יסתכל בה דרך זנות, ועל זה נאמר ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה:

(יג) לא יסתכל. צמס' קידושין [קרו] איתא, אמר רצ יהודה אמר רצ, אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה שמה יראה צה דצר מגונה ותחגנה עליו ורחמנא אמר ואלהצת לרעך כמוך. ומכאן למד הרמב"ם [קצ] דמותר להסתכל צפני הפנויה ולצדקה כדי שיראה אם היא נאה צעיניו ישאנה ואין צזה נד איסור, ולא עוד אלא ראוי לעשות כן.

והראב"ד הקשה מהא דאמרו צמס' צ"צ [קצ] אמר אציי, האי צורצא מרצנן דאזיל לקדושי איתתא ניצצר עם הארץ צהדיה דלמא מחלפו לה מינייה [פירש רצצ"ם, עם הארץ שמסתכל ומכיר צנשים], אלמא אין דרך תלמידי חכמים צכך.

ותירץ צמגיד משנה וו"ל, ואין זו השגה, לפי שצורצא מרצנן אפילו נסתכל צה וצדקה צפעס אחת לא יכירה אם יחליפיה לפי שאינו רגיל להסתכל צצורת הנשים, אצל עם הארץ יכירה צפעס אחת, ואילו היה אסור צהסתכלות כדי לצדקה לא היו אומרים לעם הארץ עמוד וצטוא צצציל שיצכה חצר, עכ"ל.

שער הציון

[דק] סי' ע"ה סעיף צ': [קה] ס"ק י"צ: [קו] מ"א ע"א: [קז] פרק כ"א הל' ג': [קח] קס"ס ע"א: